KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 22.3.2007
KOM(2007) 128 wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

W sprawie zrównoważonej gospodarki wodnej na terenie Unii Europejskiej

- Pierwszy etap wdrażania ramowej dyrektywy wodnej 2000/60/WE -

[SEK(2007) 362]
[SEK(2007) 363]

KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

W sprawie zrównoważonej gospodarki wodnej na terenie Unii Europejskiej

WPROWADZENIE

„Woda nie jest produktem handlowym takim jak każdy inny, ale raczej dziedzictwem, które musi być chronione, bronione i traktowane jako takie." [1]

Woda jest niezbędna dla przetrwania i rozwoju człowieka. Jest konieczna dla życia ludzkiego i wymagana w wielu działaniach i procesach przemysłowych. Odpowiednia jej ilość i jakość musi być dostępna na obszarach dzikich, aby stworzyć warunki do przetrwania fauny i flory, roślinności i rzadko występujących ekosystemów.

Nadmiar wody może być przyczyną utraty życia i poważnych szkód powstałych na skutek powodzi, które nawiedzają tereny państw Unii Europejskiej niemalże co roku. Niedobór wody powoduje równie niszczycielskie skutki, czego przykładem mogą być coraz częściej występujące susze. Według prognoz dotyczących skutków zmian klimatycznych, spodziewane jest nasilenie się częstotliwości i skali tego typu zjawisk.

Zachowanie trwałej równowagi pomiędzy wymienionymi wyżej aspektami to cel **ramowej dyrektywy wodnej** (RDW) przyjętej w 2000 r.[2], ustanawiającej podstawy dla nowoczesnej, kompleksowej i ambitnej polityki wodnej dla państw Unii Europejskiej.

Niniejszy komunikat stanowi podsumowanie pierwszego sprawozdania o postępach we wdrażaniu RDW (zgodnie z wymogami art. 18 ust. 3)[3]. Zawiera on również zalecenia dotyczące następnego ważnego etapu: planów gospodarowania wodami w dorzeczach. Plany te, których termin opracowania został wyznaczony na grudzień 2009 r., przyczynią się do dalszej realnej poprawy całego systemu wodnego poprzez programy działań, które muszą zostać wdrożone do 2012 r., a do 2015 r. muszą zrealizować założenia ekologiczne dyrektywy.

1. POLITYKA WODNA UE – KRÓTKI PRZEGLĄD

Ramowa dyrektywa wodna ustanawia ramy prawne w celu zapewnienia wystarczającej ilości wody dobrej jakości na terenie Europy. Jej główne cele to:

- objęcie ochroną wszystkich wód: śródlądowych i przybrzeżnych wód powierzchniowych oraz wód podziemnych;
- osiągnięcie dobrego stanu wód do roku 2015;

---

1 Motyw 1 ramowej dyrektywy wodnej

2 Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, str. 1)

3 Bardziej szczegółowa analiza opublikowana została w dokumencie roboczym służb Komisji (SEK(2007) 362).

- gospodarowanie wodami w oparciu o obszary dorzeczy;
- powiązanie dopuszczalnych wartości emisji ze środowiskowymi normami jakości;
- zapewnienie, że opłaty za wodę będą odpowiednią zachętą dla użytkowników, aby wydajnie wykorzystywać zasoby wodne;
- większe zaangażowanie społeczeństwa;
- usprawnienie prawodawstwa.

Dyrektywa określiła dwa obszary wymagające wprowadzenia bardziej szczegółowego prawodawstwa: wody podziemne (art. 17) i substancje priorytetowe[4] (art. 16). Nowa dyrektywa w sprawie ochrony wód podziemnych[5] została przyjęta przez Parlament Europejski i Radę dopiero niedawno, a wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie substancji priorytetowych[6] jest wciąż przedmiotem negocjacji.

Dwa zgłoszone niedawno dodatkowe wnioski legislacyjne poszerzą zakres polityki wodnej UE i zakończą opracowywanie ram prawnych, w zakresie kompleksowego zarządzania i ochrony. Są to: wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie oceny zagrożenia powodziowego i zarządzania nim[7] oraz wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie strategii morskiej[8].

2. WODY EUROPEJSKIE – ZAGROŻONE ZASOBY

Na mocy art. 5 RDW państwa członkowskie zostały zobowiązane do przedłożenia gotowej analizy środowiskowej i ekonomicznej do grudnia 2004 r., głównie przy wykorzystaniu istniejących informacji. Poniższe rezultaty oparte są w całości na sprawozdaniach państw członkowskich dotyczących wspomnianej analizy ustanowionej na mocy art. 5.

2.1. Obecny stan wód UE – Jest gorzej niż się spodziewano

W specyfikacjach do art. 5 przedstawionych w załączniku II do dyrektywy znajduje się kluczowe pytanie, na jakie musiały odpowiedzieć państwa członkowskie: jak duże jest ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych RDW na podstawie aktualnych danych? (patrz wykres 1). Jako że cele RDW muszą zostać osiągnięte do 2015 r., dane na wykresie ilustrują jak wiele brakuje krajowym dążeniom w zakresie ochrony wód do osiągnięcia tego celu.

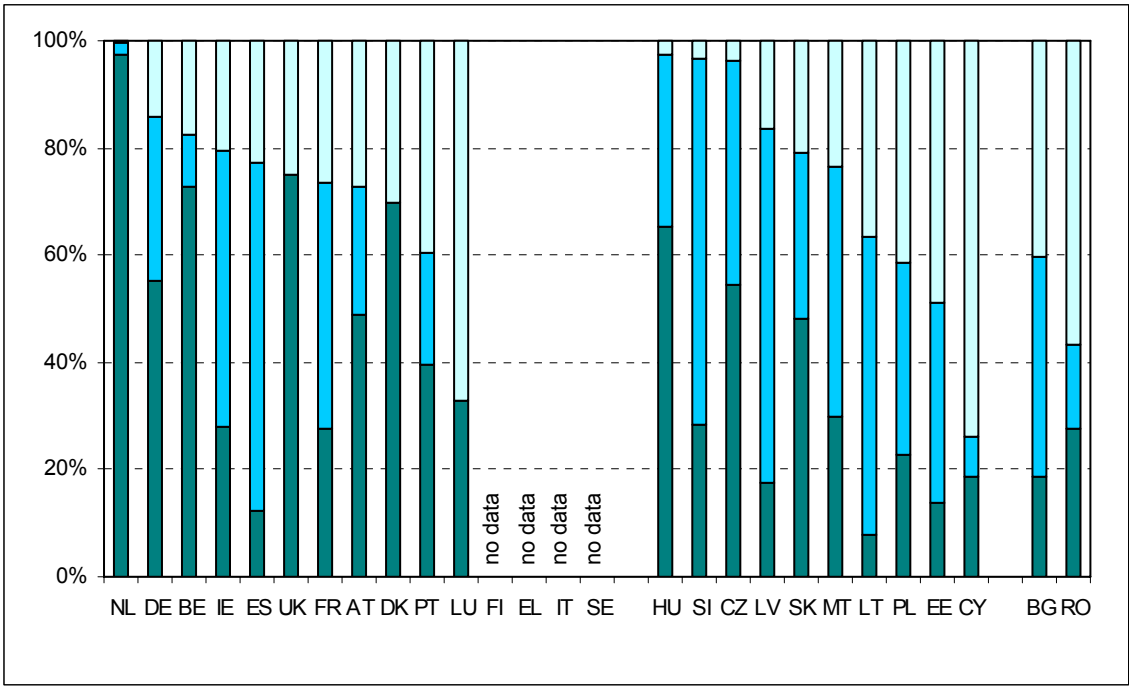
4 Substancje chemiczne zanieczyszczające wody powierzchniowe; są one z definicji problemem dotyczącym całej Unii Europejskiej.

5 Dyrektywa 2006/118/WE (Dz.U. L 372 z 27.12.2006, str. 19).

6 Wniosek (COM (2006) 397 wersja ostateczna) z dnia 17.7.2006 r.

7 COM(2006)15 wersja ostateczna z 18.1.2006

8 COM(2005)505 wersja ostateczna z 24.10.2005

Wykres 1: Odsetek części wód powierzchniowych zagrożonych ryzykiem nieosiągnięcia celów RDW w poszczególnych państwach członkowskich - ■ = „zagrożone”, ■ = „brak wystarczających danych”, ■ =”niezagrożone” (na podstawie sprawozdań państw członkowskich)[9]

Odsetek części wód spełniających wszystkie założenia RDW jest niski, a w niektórych państwach członkowskich nie przekracza nawet 1%. Konieczna jest jednak nieco dokładniejsza analiza tych wyników.

Wysoki odsetek wód w kategorii „zagrożone” dotyczy w większości obszarów gęsto zaludnionych i regionów wykorzystujących intensywnie wodę często w sposób niezrównoważony. Co więcej, RDW po raz pierwszy kompleksowo ujmuje wszystkie źródła oddziaływania na zasoby wodne na poziomie wspólnotowym, biorąc także pod uwagę problemy wynikające ze strukturalnej degradacji ekosystemów i wpływ na parametry biologiczne. Wiele państw członkowskich podjęło się tego zadania, stosując w swych ocenach stanu ekosystemów wodnych i wskaźników związanych z różnorodnością biologiczną szacunki oparte na „najgorszym scenariuszu”.

Ponadto polityka wodna UE uwzględniła kilka istotnych źródeł oddziaływania, takich jak domowe zrzuty ścieków[10], substancje biogenne pochodzenia rolniczego[11], emisje zanieczyszczeń przemysłowych[12] oraz wycieki niebezpiecznych substancji[13] na długo przed przyjęciem RDW. Łączna analiza wpływu wymienionych czynników wyraźnie wskazuje na różnice w poziomie wdrażania tego prawodawstwa (w niektórych państwach członkowskich

9 Więcej informacji w SEK(2007) 362.
10 Dyrektywa 91/271/EWG (Dz.U. L 135 z 30.5.1991, str. 40)
11 Dyrektywa 91/676/EWG (Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1-8)
12 Dyrektywa 96/61/WE (Dz.U. L 257 z 10.10.96, str. 26)
13 Dyrektywa 76/464/EWG (Dz.U. L 129 z 18.5.1976, str. 23) i powiązane z nią dyrektywy pochodne.

jest on bardzo niski). Tam gdzie poczyniono odpowiednie inwestycje w okresie ostatnich 10 do 30 lat, problemy te zostały w dużej mierze rozwiązane. W przypadku dziesięciu państw członkowskich, które weszły do UE w 2004 r. i dwóch w 2007 r. (w sumie UE-12), pełne wdrożenie przepisów wymagających poczynienia dużych inwestycji w celu kontroli źródeł wycieków będzie postępowało według okresów przejściowych, które w większości przypadków kończą się w 2015 r.

Zanieczyszczenie ściekami komunalnymi – obecny stan wdrożenia (szczegóły znajdują się w SEK(2007) 363)

Wspólnota Europejska przyjęła dyrektywę 91/271/EWG dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych w celu prawnego uregulowania zrzutów ścieków komunalnych z większych wsi, miasteczek i miast. Dyrektywa ta jasno określa stosowane sposoby oczyszczania.

W państwach UE-15 znaczne ilości ścieków nadal nie są odpowiednio oczyszczane przed zrzuceniem ich do wód powierzchniowych. Dane na dzień 1 stycznia 2003 r.[14] pokazują, że państwa członkowskie zgłosiły wykonania dyrektywy tylko w 81 %. Najważniejsze luki to brak (właściwego) oczyszczania i oznaczenia szczególnie wrażliwych obszarów, gdzie należy wprowadzić bardziej rygorystyczne oczyszczanie w celu ochrony narażonych jezior, wód przybrzeżnych i morskich przed zanieczyszczeniem substancjami biogennymi. Komisja zakwestionowała niektóre ze zgłoszonych przez państwa członkowskie poziomów wykonania dyrektywy i w konsekwencji wniosła w ostatnich latach sprawy przeciwko kilku z nich.

UE przeznaczyła znaczną część funduszy wspólnotowych (głównie Funduszu Spójności) na współfinansowanie oczyszczalni ścieków w państwach członkowskich. Dla przykładu, 9 mld EUR zostało przydzielonych czterem państwom z UE-15, a 5,6 mld przyznano państwom UE-10 na lata 2000-2006. Szacuje się, że aby spełnić wymagania dyrektywy, nowe państwa członkowskie UE-12 będą potrzebowały około 35 mld EUR w ciągu najbliższych 10 lat.

Zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego – obecny stan wdrożenia (szczegóły znajdują się w COM (2007) 120 wersja ostateczna)

Rozprzestrzenione zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego stanowią poważne zagrożenie dla wód UE. Trzecie sprawozdanie dotyczące wykonania dyrektywy azotanowej potwierdza znaczący udział rolnictwa w zanieczyszczaniu wód podziemnych i powierzchniowych azotanami oraz w eutrofizacji. W ostatnich latach dokonano postępu we wdrażaniu dyrektywy, jest ono jednak jeszcze niepełne i potrzeba dalszych prac w tym kierunku. Należy zakończyć oznaczanie stref narażonych na oddziaływanie azotanów, których powierzchnia wzrosła z 35,5 % terytorium UE-15 w 1999 r. do 44 % w 2003 r., szczególnie w państwach członkowskich położonych w Europie Południowej. Potrzebne jest również udoskonalanie programów działań pod względem ich jakości i kompletności. Muszą one uwzględniać konieczność podjęcia wzmożonych działań w sytuacji gdy oczywistym jest, że cele dyrektywy nie są zrealizowane.

[14] Dane dostępne były tylko do dnia 1 stycznia 2003 r. Publikacja stanu wykonania dyrektywy 91/271/EWG dla wszystkich państw członkowskich UE-27 przewidziana jest na rok 2008.

2.2. Oddziaływania i przesłanki środowiskowe – Konsekwencje niezrównoważonego wykorzystywania zasobów wodnych

Najbardziej znaczące i powszechnie występujące oddziaływania środowiskowe to rozprzestrzenione zanieczyszczenia, fizyczna degradacja ekosystemów wodnych (modyfikacje fizyczne) oraz, szczególnie w Europie Południowej, nadmierna eksploatacja zasobów wodnych. W niektórych państwach UE-15, a także w większości państw UE-12, źródła punktowej emisji zanieczyszczeń również stanowią poważny problem. Głównymi powodami występowania tych oddziaływań są przemysł, gospodarstwa domowe, rolnictwo, żegluga, energia wodna, ochrona przeciwpowodziowa oraz urbanizacja.

Nieuwzględnienie dotychczas kosztów środowiskowych może stanowić dodatkowy powód, dlaczego woda nie była dotąd wykorzystywana w sposób zrównoważony. Jednakże RDW wprowadza system, zgodnie z którym należy uwzględniać koszty zasobów i koszty środowiskowe przy ustalaniu jaka wkładu z różnego rodzaju zastosowań zasobów wodnych w zwrot kosztów za usługi wodne.

3. WYNIKI POSZCZEGÓLNYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH – POTRZEBNA POPRAWA

Komisja dokonała oceny sprawozdań przedłożonych przez państwa członkowskie uwzględniając w szczególności cztery aspekty: zgodność transpozycji przepisów wspólnotowych do prawa krajowego, zastosowanie się do art. 3, zastosowanie się do art. 5 oraz ogólną jakość sporządzania sprawozdań. Wyniki trzech ostatnich kryteriów zostały ujęte na wykresie przedstawiającym wyniki państw członkowskich w oparciu o prosty system punktacji. Metodologia oceny, bardziej szczegółowe wyniki oraz ich interpretacja przedstawione zostały w dołączonym dokumencie roboczym służb Komisji[15].

3.1. Transpozycja przepisów wspólnotowych do prawa krajowego – Niekorzystny obraz

Zaledwie kilka państw członkowskich UE-15 dokonało transpozycji ramowej dyrektywy wodnej do swojego prawa krajowego w wymaganym terminie, tj. do grudnia 2003 r. Komisja wszczęła jedenaście spraw w związku z naruszeniem przepisów, a Trybunał Sprawiedliwości orzekł przeciwko pięciu państwom członkowskim[16] za niedopełnienie obowiązku poinformowania Komisji o transpozycji RDW. Dodatkowo Trybunał wyjaśnił kilka kwestii związanych z transpozycją[17]. W przypadku państw UE-12 ostateczny termin powiadomienia o krajowym prawodawstwie wyznaczono na dzień ich akcesji i został dotrzymany przez wszystkich.

Jakość transpozycji przepisów wspólnotowych jest niska. Na podstawie wstępnej oceny Komisja stwierdziła poważne niedociągnięcia w przypadku 19 państw członkowskich w odniesieniu do art. 4, 9 lub 14. Większości państw członkowskich nie udaje się dokonać w

---

15 SEK(2007) 362.

16 Belgia (C-33/05), Luksemburg (C-32/05), Niemcy (C-67/05), Włochy (C-85/05) i Portugalia (C-118/05)

17 Sprawa C-32/05: Komisja przeciwko Luksemburgowi - (Wyrok z dnia 30.11.2006). To jedyna sprawa, która jest wciąż otwarta.

pełni zgodnej transpozycji RDW. Komisja ustosunkuje się do niniejszych niekorzystnych danych w trybie priorytetowym.

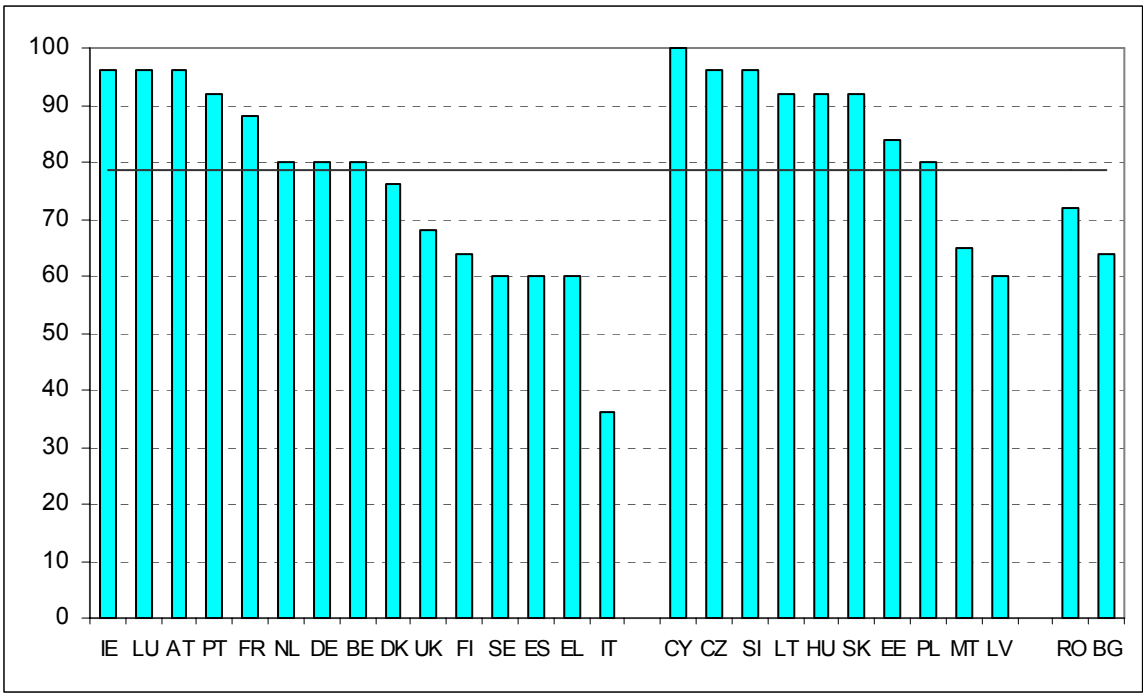
3.2. Uzgodnienia administracyjne (art. 3) – Obiecujący początek

Kolejnym ważnym krokiem po dokonaniu transpozycji było określenie obszarów dorzeczy i wyznaczenie właściwych organów (na mocy art. 3). Większość państw członkowskich przedłożyło Komisji sprawozdanie w wyznaczonym terminie. W przypadkach gdy odbyło się to z opóźnieniem, Komisja wszczęła dziewięć postępowań w związku z naruszeniem przepisów, z których wszystkie, za wyjątkiem jednego, zostały już pomyślnie rozstrzygnięte.

Pomimo że większość uzgodnień administracyjnych wydaje się zapewniać właściwe wykonanie dyrektywy, to jednak dopiero praktyka najbliższych lat pokaże czy tak się rzeczywiście stanie. Często jednak brakuje jasności co do sposobu funkcjonowania uzgodnień dotyczących koordynacji pomiędzy organami w poszczególnych państwach członkowskich.

Wykres 2 przedstawia ogólne wyniki państw członkowskich pod względem określania obszarów dorzeczy i wyznaczania właściwych organów.

Większość państw członkowskich, których terytorium należy do międzynarodowego obszaru dorzecza zawarła odpowiednie porozumienia i dokonała uzgodnień dotyczących koordynacji. Jednak w kilku przypadkach procesy te nadal trwają, bądź też międzynarodowe uzgodnienia dotyczące koordynacji wymagają poprawy. Więcej wniosków na temat oceny sprawozdań dotyczących art. 3 znajduje się w dokumencie roboczym służb Komisji.

Wykres 2: Wskaźnik skuteczności w organizacji struktur administracyjnych w poszczególnych państwach członkowskich – art. 3 RDW – włącznie ze średnią dla UE-27 (na podstawie sprawozdań państw członkowskich).[18]

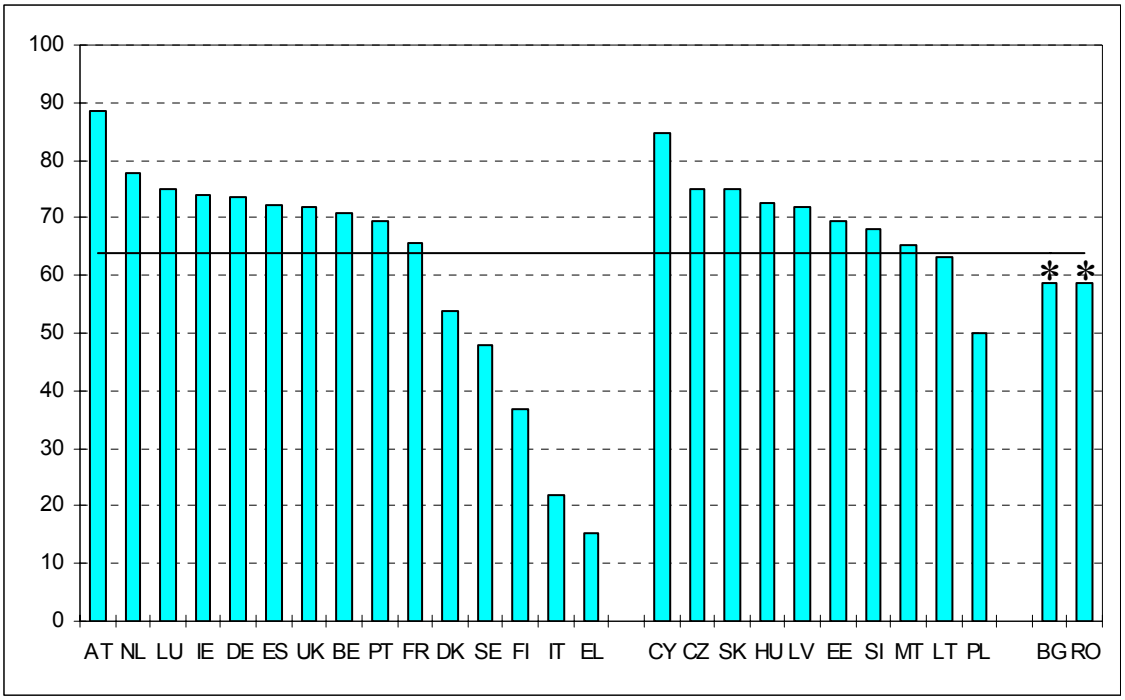
[18] Więcej szczegółów na temat danych i ich interpretacji znajduje się w dokumencie SEK(2007) 362.

3.3. Analiza środowiskowa i ekonomiczna (art. 5) – Duża różnorodność i znaczące braki

Pierwsza analiza RDW obejmuje kompleksową ocenę środowiskową uwzględniającą każdy rodzaj oddziaływania działalności człowieka, oraz analizę ekonomiczną korzystania z wód i poziomów zwrotu kosztów. Większość państw członkowskich dostarczyła sprawozdania na czas. Komisja wszczęła postępowania w sprawie naruszenia przepisów przeciwko dwóm państwom członkowskim, które dostarczyły jedynie pierwsze (niepełne) sprawozdanie ze znacznym opóźnieniem.

Ogólnie rzecz biorąc, większość państw członkowskich wkłada wiele wysiłku w tę pierwszą analizę, tworząc w ten sposób bazę informacji, która nie istniała wcześniej na poziomie Unii Europejskiej. Jednak jakość sprawozdań i stopień ich szczegółowości są dość zróżnicowane.

Ogólne wyniki poszczególnych państw członkowskich zostały ujęte na wykresie 3. Kilka państw dostarczyło dobre lub zadowalające sprawozdania. Jednak we wszystkich przypadkach niezbędne jest uzupełnienie brakujących danych w celu stworzenia solidnej podstawy do opracowania planów gospodarowania wodami w dorzeczach na 2009 r. Niektóre sprawozdania wyraźnie nie spełniają minimalnych wymogów dyrektywy. Ich najsłabszą stroną jest analiza ekonomiczna. Dotyczy to w szczególności właściwego określenia usług i zastosowań wodnych, jak również oceny poziomu zwrotu kosztów usług wodnych. Więcej szczegółów dotyczących tych ustaleń znajduje się w dokumencie roboczym służb Komisji.

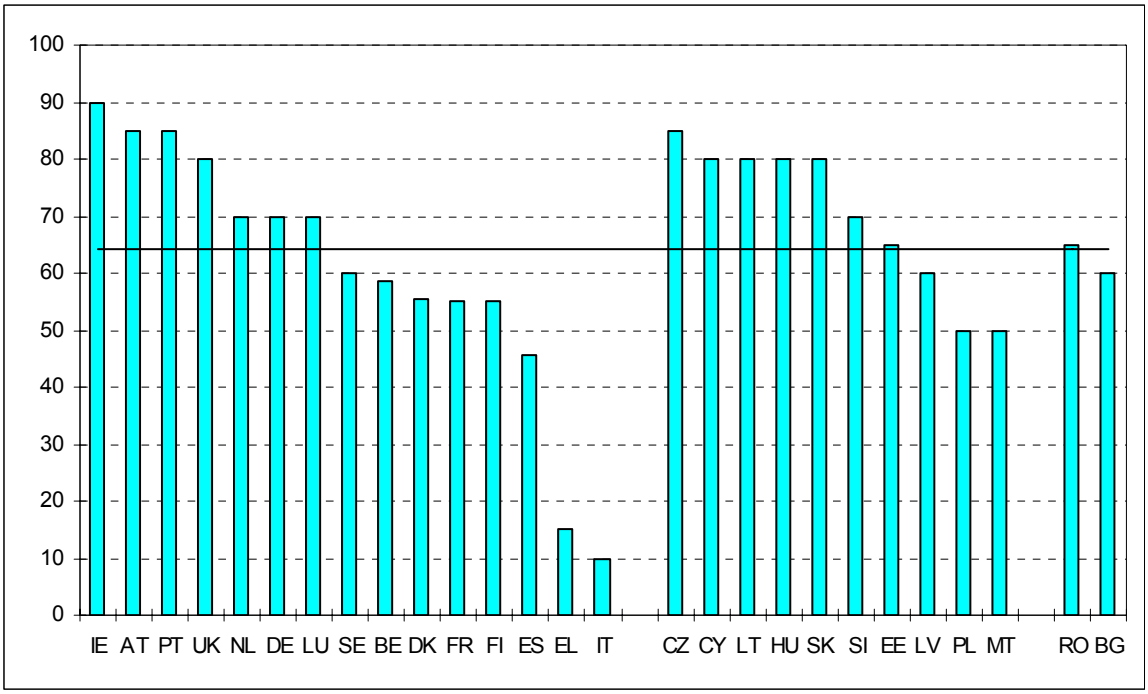

*Wykres 3: Wskaźnik skuteczności w przeprowadzaniu analizy środowiskowej i ekonomicznej w poszczególnych państwach członkowskich - art. 5 RDW – włącznie ze średnią dla UE-27(na podstawie sprawozdań państw członkowskich). *Wyniki dla BG i RO opierają się na wstępnych ocenach.*[18]

3.4. Ogólna jakość sporządzania sprawozdań – Kilka zmarnowanych szans

Obok jakości danych przedstawionych w sprawozdaniach, kolejnym ważnym czynnikiem jest ogólna jakość sporządzania sprawozdań. RDW stwarza możliwość usprawnienia zarządzania i obniżenia kosztów w perspektywie długoterminowej. Tymczasem poprawienie przejrzystości i kompletności sprawozdań ułatwił przekazanie wyników społeczeństwu.

Pierwszymi wyznacznikami jakości sporządzania sprawozdań jest ich terminowe dostarczenie oraz przejrzystość i kompletność przedstawionych danych. Wykres 4 przedstawia przegląd wyników oraz przyznaje poszczególnym państwom członkowskim punkty w kategorii spełnienia wymogów sprawozdawczości na mocy art. 3 i art. 5.

Wykres 4: Wskaźnik jakości sporządzania sprawozdań dla poszczególnych państw członkowskich oraz średnia dla UE-27 (na podstawie sprawozdań państw członkowskich).[18]

4. ZALECENIA DLA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH – ZDĄŻYĆ PRZED ROKIEM 2009

Państwa członkowskie muszą zakończyć tworzenie pierwszych planów gospodarowania wodami w dorzeczach do końca 2009 r. oraz ustanowić politykę opłat za wodę w 2010 r. Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu, czasu na poprawę sytuacji i uzupełnienie brakujących danych jest wciąż wystarczająco dużo. Ponadto dopełnienie obowiązku informowania i konsultowania się ze społeczeństwem w trakcie przygotowywania wspomnianych planów gospodarowania będzie wymagało zapewnienia przejrzystości oraz podania argumentów uzasadniających, które działania są w istocie potrzebne i efektywne pod względem kosztów, oraz jakie wyłączenia są uzasadnione.

Dlatego też Komisja zaleca państwom członkowskim skupienie się przede wszystkim na następujących trzech dziedzinach:

a) **Poprawa obecnych niedociągnięć.** Aby zrealizować ten cel, zachęca się państwa członkowskie do:

- pełnego wdrożenia innego istotnego prawodawstwa UE, w szczególności dotyczącego ścieków komunalnych i azotanów;

- zastosowania wszelkich środków ekonomicznych wymaganych przez dyrektywę (ustalania cen, zwrotu kosztów za usługi wodne, kosztów środowiskowych i dotyczących zasobów oraz zasady „zanieczyszczający płaci"). Pełne wykorzystanie tych środków przyczyni się do osiągnięcia prawdziwie zrównoważonej gospodarki wodnej;

- stworzenia kompleksowego systemu oceny środowiskowej i klasyfikacji służącego za podstawę wdrożenia przepisów dyrektywy i realizacji jej celu, jakim jest osiągnięcie „dobrego stanu ekologicznego". Należy jak najszybciej pozbyć się mankamentów obecnej procedury interkalibracji. Jedynie kompletna, solidna i rzetelna ocena środowiskowa zbuduje zaufanie do RDW i zapewni jej wiarygodność;

- poprawy metodologii i podejścia do pewnych kluczowych zagadnień (takich jak oznaczenie silnie zmodyfikowanych zbiorników wodnych, kryteria oceny ryzyka lub określenie stanu ilościowego wód podziemnych) oraz zwiększenia porównywalności między poszczególnymi państwami członkowskimi, szczególnie w przypadku dorzeczy o zasięgu międzynarodowym;

- uzupełnienia brakujących danych i usunięcia niedociągnięć analizy przewidzianej w art. 5, będącej częścią procesu przygotowywania planów gospodarowania wodami w dorzeczach.

b) **Włączanie założeń zrównoważonej gospodarki wodnej w inne obszary polityki UE.** Aby zrealizować ten cel, zachęca się państwa członkowskie do:

- upewnienia się, że projekty infrastrukturalne i dotyczące zrównoważonego rozwoju człowieka, których realizacja mogłaby doprowadzić do pogorszenia się stanu środowiska wodnego, podlegają odpowiedniej ocenie oddziaływania na środowisko. W tym względzie, kluczowe znaczenie ma pełna transpozycja i odpowiednie, przejrzyste i skoordynowane zastosowanie art. 4 ust. 7;

- dopilnowania, aby na działania te przyznano odpowiednie fundusze. Aby osiągnąć ten cel, ważnym jest, aby jak najlepiej wykorzystać fundusze krajowe oraz instrumenty finansowe UE, takie jak wspólna polityka rolna czy polityka spójności. Jak dotąd, krajowe środki przydzielone na poprawę w obszarze wodnym są niewystarczające do pokrycia wszystkich potrzeb wskazanych w wynikach analizy środowiskowej zgodnie z RDW.

c) **Jak najlepsze wykorzystanie zaangażowania społecznego.**

- Udział społeczeństwa należy postrzegać jako szansę. Prace nad sprawozdawczością dobrowolną i opracowaniem Systemu Informacyjnego na temat Wody dla Europy pomogą w informowaniu społeczeństwa w sposób przejrzysty.

5. DZIAŁANIA KOMISJI – PROPOZYCJA TRWAŁEGO PARTNERSTWA

Z wymienionych wyżej ocen i zaleceń jasno wynika, że państwa członkowskie wciąż czeka wiele ambitnych i wymagających zadań na drodze do pomyślnego wykonania RDW. Komisja jest świadoma, że ma w tym względzie do odegrania ważną rolę. Planuje zatem podjęcie następujących działań, które są w zgodzie z RDW, a w kilku przypadkach mają szeroko zakrojone cele.

Działanie 1: Odnowienie partnerstwa z państwami członkowskimi

Komisja zobowiązuje się kontynuować dobrą współpracę w ramach wspólnej strategii wdrażania. Ten wspólny program prac[19] angażujący państwa członkowskie i inne państwa oraz grupy interesów i organizacje pozarządowe, promuje porozumienie, najlepszą praktykę i wymianę informacji na temat wielu kluczowych zagadnień. Komisja jest przekonana, że takie podejście już przyniosło lepsze wyniki, niż bardziej formalne metody wdrażania. Jeśli jednak okaże się, że może ono zawieść, Komisja nie zawaha się skorzystać ze swoich uprawnień wynikających z Traktatu.

Wsparcie Komisji skoncentruje się na obecnych niedociągnięciach opisanych w pkt. 5.1, w szczególności na środkach ekonomicznych. Komisja dołoży też wszelkich starań, aby poprawić ocenę „stanu ekologicznego". W 2005 r. Komisja opublikowała rejestr miejsc tworzących sieć interkalibracji[20]. Aktualnie przygotowuje decyzję w sprawie wyników interkalibracji, do przyjęcia przed końcem 2007 r., która stanie się punktem odniesienia dla wszystkich państw członkowskich, co do znaczenia sformułowania „dobry stan ekologiczny". Następnie Komisja będzie kontynuowała prace nad stworzeniem kompleksowych ram ekologicznej oceny wodnej różnorodności biologicznej.

Dodatkowo Komisja będzie nadal wspierać państwa członkowskie UE-12 we wdrażaniu polityki wodnej UE i w uczestnictwie w międzynarodowych konwencjach rzecznych.

Działanie 2: Zapewnienie włączenia polityki wodnej do innych obszarów polityki UE

Poczyniono już znaczne postępy w zakresie włączania polityki wodnej w inne obszary polityki UE, w szczególności takich jak rolnictwo, energia, transport, badania naukowe, stosunki zewnętrzne i rozwój regionalny. Wspólne i otwarte dyskusje pomiędzy rożnymi właściwymi organami na poziomie Wspólnoty i państw członkowskich angażujące wszystkie właściwe grupy interesów i organizacje pozarządowe zaowocowały cennymi osiągnięciami i wnioskami[21].

Komisja zobowiązuje się w dalszym ciągu pełnić przewodnią rolę w tym zakresie poprzez poszukiwanie kolejnych sposobów lepszej integracji kwestii wodnych z innymi obszarami polityki i prawodawstwa wspólnotowego. Ma to na celu sprawienie, aby inne obszarów polityki unijnej jeszcze skuteczniej przyczyniały się do ochrony środowiska wodnego oraz realizacji założeń RDW, dyrektywy w sprawie zarządzania zagrożeniem powodziowym i innego wspólnotowego prawodawstwa wodnego.

---

19 Patrz nowy program prac: http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/strategy4.pdf.

20 Decyzja Komisji 2005/646/WE z 17.8.2005 (Dz.U. L 243 z 19.9.2005, str.1)

21 Kilka znaczących osiągnięć wymienionych jest w załączniku do SEK(2007) 362.

Zgodnie z ostatnimi ustaleniami władz UE odpowiedzialnych za gospodarkę wodną w odniesieniu do rolnictwa[22], zbliżające się dyskusje na temat przyszłości wspólnej polityki rolnej stwarzają niepowtarzalną okazję do dalszego scalania polityki wodnej z założeniami polityki rolnej. W kwestiach polityki spójności Komisja będzie nadal dążyć do zapewnienia, że pomoc z funduszu jest zgodna z polityką wodną[23]. Polityka transportowa (żegluga) i energetyczna (hydroenergia) będą nadal wdrażane w sposób, który zmniejsza negatywne oddziaływania na środowisko wodne. Ponadto wdrażanie siódmego ramowego programu w dziedzinie badań naukowych będzie skoncentrowane na zasobach wodnych. Wreszcie najbliższy przegląd przepisów z zakresu ochrony środowiska naturalnego, takich jak dyrektywa dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli oraz dyrektywa dotycząca siedlisk naturalnych, może jeszcze bardziej zwiększyć ich udział w realizacji założeń RDW. Komisja będzie także nadal stymulować lepsze zarządzanie zasobami wodnymi w odpowiednich państwach niebędących członkami UE.

Działanie 3: Propagowanie wykorzystania środków ekonomicznych

Komisja uczyni priorytetem wykorzystanie środków ekonomicznych w kontekście wdrażania i będzie zachęcać do dalszej wymiany informacji dotyczących najlepszych praktyk z i pomiędzy państwami członkowskimi, w tym do pełniejszego korzystania z istniejących wytycznych. Ponadto Komisja planuje także propagowanie przeprowadzania analizy porównawczej użytkowników wody. Pracuje również nad analizą przedstawiającą koszty i korzyści z wdrożenia RDW oraz zamierza propagować opracowywanie wspólnych metod i narzędzi UE, np. wykorzystywaniu projektów badawczych[24].

Działanie 4: Podjęcie kwestii zmian klimatycznych w gospodarce wodnej

Wpływ zmian klimatycznych, w tym coraz częstsze powodzie i susze, mogą zwiększyć ryzyko nieosiągnięcia celów RDW. Zwiększone ryzyko ekstremalnych zjawisk zostało częściowo uwzględnione we wniosku Komisji dotyczącym dyrektywy w sprawie zagrożenia powodziowego. Wyniki dogłębnej analizy dotyczącej ograniczonej ilości zasobów wody i susz znajdą się w komunikacie przewidzianym na połowę 2007 r.

Oprócz polityk przystosowawczych i łagodzących zmiany klimatyczne będących częścią Europejskiego Programu Zapobiegania Zmianom Klimatycznym i planowanej Zielonej Księgi w sprawie dostosowania do zmian klimatycznych, Komisja będzie zachęcać do pełnego wykorzystania istniejących możliwości uwzględnienia zmian klimatycznych w planach gospodarowania wodami w dorzeczach i do dalszego włączania kwestii zmian klimatycznych, strategii przystosowawczych i łagodzących do wdrażania unijnej polityki wodnej.

---

22 Patrz deklaracja o rolnictwie uzgodniona ostatnio przez europejskie władze odpowiedzialne za gospodarkę wodną i omawiana przez Radę ds. Środowiska (16650/06 ENV 698 AGRI 402), grudzień 2006 r. http://forum.europa.eu.int/Public/irc/env/wfd/library.

23 Patrz również http://ec.europa.eu/environment/integration/pdf/final_handbook.pdf.

24 Jednym z przykładów jest aktualny projekt AQUAMONEY w ramach 6PR (http://www.aquamoney.org).

Działanie 5: Opracowanie ambitnego Systemu Informacyjnego na temat Wody dla Europy (ang. WISE)[25]

Komisja i Europejska Agencja Środowiska zobowiązują się do opracowania WISE do roku 2010. Wokół tego systemu skupiać się będą szerzej zakrojone działania mające na celu modernizację i usprawnienie procedur gromadzenia i rozpowszechniania informacji na temat europejskiej polityki wodnej. System stanowi integralną część większych inicjatyw takich jak Wspólny System Informacji o Środowisku (ang. SEIS) oraz INSPIRE.

6. WNIOSKI

Sprawozdania państw członkowskich z ich wstępnych zobowiązań wynikających z ramowej dyrektywy wodnej przedstawiają wprawdzie garść obiecujących wyników, jednak w pewnych obszarach wykazują poważne niedociągnięcia. Na uzupełnienie braków jest czas do 2010 r., kiedy muszą zostać zatwierdzone pierwsze plany gospodarowania wodami w dorzeczach.

Słaba transpozycja i brak analiz ekonomicznych stanowią jak dotąd największe braki wykonania RDW. Podczas gdy w wielu przypadkach współpraca międzynarodowa wymaga wzmocnienia, w niektórych regionach jak np. w dorzeczu Dunaju zaobserwowano znaczną poprawę.

Aby skutecznie wdrożyć długoterminową i zrównoważoną gospodarkę wodną na terenie UE potrzebny jest dalszy postęp we włączaniu polityki wodnej w inne obszary polityki unijnej oraz ocena oddziaływania zmian klimatycznych na obieg wody, w tym w zjawiskach powodzi i susz, oraz długoterminowego zapotrzebowania na wodę i jej zasobów.

Komisja zobowiązuje się do odnowienia partnerstwa z państwami członkowskimi w ramach wspólnej strategii wdrażania, aby wspólnie z nimi zmierzyć się z tymi wyzwaniami w przyszłości. Jednym z ważniejszych działań w tym kontekście jest opracowanie Systemu Informacyjnego na temat Wody dla Europy.

Podsumowując, pierwsze sprawozdanie na temat wykonania RDW pokazuje, że poczyniliśmy duży krok naprzód w kierunku zrównoważonej gospodarki wodnej na terenie Unii Europejskiej. Wspólnie z dyrektywami dotyczącymi zasobów wodnych, które są wciąż przedmiotem negocjacji, RDW zapewnia wszelkie narzędzia potrzebne do tego, aby zrealizować cel prawdziwie zrównoważonej gospodarki wodnej w UE na wiele lat. Jednak państwa członkowskie wciąż czeka długa i pełna wyzwań droga zanim wdrożą te narzędzia najlepiej jak to tylko możliwe. Aby to osiągnąć, muszą jednak wykonać spory wysiłek.

[25] http://water.europa.eu